

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของหน่วยงาน
ด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ (2) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงาน
ด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ และ (3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของ
หน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการ
ทหารอากาศของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ ในช่วงปีงบประมาณ
พ.ศ. 2552 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2552) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
(1) แบบสัมภาษณ์ เรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของ
กองทัพอากาศ (2) แบบประเมินผลระหว่างการทำงานด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์ และ
(3) แบบประเมินผลหลังการทำงานด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์

การวิจัยแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 ด้วยการสัมภาษณ์
ข้าราชการทหารอากาศของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ โดยวิธีการสุ่ม

แบบเจาะจง เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพ-
อากาศ

ขั้นตอนที่สอง สร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของ
กองทัพอากาศ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ของ
หน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ

ขั้นตอนที่สาม ประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณ
ของกองทัพอากาศที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมข้อมูลระหว่างทดลอง
และหลังทดลองด้วยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่ม แบบเจาะจง
เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศใน
อดีต มีลักษณะจัดการความรู้ในรูปของการจัดการที่เป็นเอกสาร เนื่องจากความสามารถ
ในการใช้คอมพิวเตอร์มีจำกัด ไม่มองการทำงานเป็นภาพรวม การจัดการความรู้มีลักษณะ
ค่อนข้างปิดกั้น และความรู้ด้านการจัดการความรู้มีอยู่เล็กน้อย

2. รูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศมี
ขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การถ่ายโอนความรู้ และการ
ประยุกต์ใช้ความรู้

2.1 ขั้นการหาความรู้ (knowledge acquisition) เป็นขั้นหาความรู้ ลักษณะความรู้
แฝงภายในและความรู้ชัดแจ้งภายนอกจากภายในและภายนอกหน่วยงาน ทั้งต้องมีการ
ตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินความรู้เหล่านั้น

2.2 ขั้นการจัดเก็บความรู้ (knowledge storage) เป็นการเก็บความรู้ที่มีการแบ่ง
หมวดหมู่อย่างชัดเจน

2.3 ขั้นการถ่ายโอนความรู้ (knowledge transfer) เป็นการส่งผ่านความรู้ไปทั่ว
ทั้งหน่วยงาน

2.4 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ (knowledge application) เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ในกรอบของคุณธรรม และจริยธรรม

3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศ พบว่า ข้าราชการทหารอากาศของหน่วยงานด้านงบประมาณของกองทัพอากาศมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้เพิ่มขึ้น สามารถเลือกใช้ความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น ได้ตรงกับความต้องการ สามารถปรับใช้ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีความสนุกในการที่ได้เรียนรู้ เกิดความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการความรู้ที่ได้นำเสนอ มีผลการปฏิบัติในการจัดการความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำรูปแบบการจัดการความรู้นี้ไปใช้ได้จริง

In this dissertation, the researcher has investigated (1) the previous conditions under which knowledge management had been practiced by the Budgeting Section of the Royal Thai Air Force (RTAF). Furthermore, the researcher (2) constructed a knowledge management model for the use of the Budgeting Section. Subsequently, the researcher (3) evaluated the constructed knowledge management model in its application to the operations of the Budgeting Section.

The sample population consisted of the officers posted to the Budgeting Section in the fiscal year of 2009 (1 October 2008 to 30 September 2009). Instruments of research were as follows:

(1) An interview form eliciting information concerning the knowledge management model in use in the Budgeting Section was used by the researcher. In addition, the researcher used (2) an evaluation form to record experimental data derived from observations and interviews. Finally, (3) the researcher utilized an evaluation form for collecting data on the basis of post-experimental observations and interviews.

The investigation was conducted in three steps taken seriatim as follows:

The first step: By means of an application of the purposive sampling technique, the researcher selected a sample population of RTAF officers in the Budgeting Section. The researcher thereupon elicited data from the officers by using a questionnaire during interviews. The aim in view was to use this data to study the operational conditions under which knowledge management was applied in the Budgeting Section.

The second step: The knowledge management model of the Budgeting Section under study was constructed, and, thereupon, inspected and improved by experts.

The third step: The improved knowledge management model for the Budgeting Section was evaluated. The researcher collected data in the course of experimentation and thence made observations and conducted interviews with the officers previously selected by an application of the purposive sampling technique. The data collected were used to evaluate the model constructed by the researcher.

Findings are as follows:

1. In gathering data concerning the conditions of knowledge management in the Budgeting Section, the researcher found that knowledge management in the past was paper-based because of limited access to computers. Work performance was not considered from an overall perspective. Knowledge management was conducted in a rather limited manner. There was little genuine knowledge of knowledge management.

2. The researcher applied the constructed knowledge management model to the Budgeting Section in four steps, viz., knowledge acquisition, knowledge storage, knowledge transfer, and knowledge application.

2.1 Knowledge acquisition is the stage in which knowledge is acquired, both tacit and explicit knowledge. This knowledge is taken from sources that are both internal and external to the organization. The knowledge acquired has to be examined, analyzed, and evaluated.

2.2 Knowledge storage is the stage in which the knowledge acquired is stored in a clearly categorized manner.

2.3 Knowledge transfer is the stage at which knowledge is transferred throughout the organization.

2.4 Knowledge application is the stage in which knowledge is applied in a contextually suitable fashion and is continuously utilized in a framework governed by morality and ethics.

3. In evaluating the knowledge management model extrapolated to the Budgeting Section, it was found that the officers of the Budgeting Section had augmented their knowledge base and displayed greater understanding of knowledge management. They were able to select appropriate knowledge as required by the demands of their environment. They were able to make adjustments in the use they made of knowledge and to apply this knowledge systematically. They enjoyed learning and were satisfied with the knowledge management model constructed for their use. Performances utilizing knowledge management techniques increased. Finally, it was obvious that this model of knowledge management could be practically used at the Budgeting Office.